

Notatka z XVII spotkania Zespołu ds. Żeglugi na Odrze

W dniu 9 maja br. w godz. 14.00-16.00 w Dolnośląskim Urzędzie Wojewódzkim odbyło się spotkanie Zespołu Żeglugi na Odrze przy Wojewodzie Dolnośląskim. W spotkaniu uczestniczyły osoby związane z żeglugą śródlądową, hydrotechniką, ochroną przyrody, jak również przedstawiciele administracji państwowej (lista uczestników w Zał. 1).

Spotkanie rozpoczął Dyrektor UZŚ we Wrocławiu Jan Pyś, który przywitał zebranych oraz przedstawił główny temat spotkania - *Uwarunkowania środowiskowe w żegludze śródlądowej*. Następnie głos zabrał Pan Przemysław Żukowski Z-ca Dyrektora Departamentu Gospodarki Wodnej i Żeglugi Śródlądowej, który przedstawił zebranych uczestnikom stan zaawansowania prac związanych z modernizacją Odrzańskiej Drogi Wodnej (ODW). Poinformował, że partner resortu w pracach związanych z przygotowaniem programu rozwoju śródlądowych dróg w Polsce, tj. Zarząd Morskich Portów Szczecin i Świnoujście S.A. (Zarząd), opracował modelowanie numeryczne odcinka Odry od Kędzierzyna-Koźła do Widuchowej. Na chwilę obecną wyniki modelowania dla Odry granicznej są na końcowym etapie konsultacji. Pan Żukowski poinformował również, że w resorcie trwają prace nad aktualizacją poziomów Wysokiej Wody Żeglownej na śródlądowych drogach wodnych. Po zakończeniu I etapu prac nad projektem modernizacji ODW, tj. uwzględnieniu uwag z konsultacji społecznych do wykonanego modelowania numerycznego, Zarząd rozpocznie kolejny etap prac polegający na analizie wyników czeskiego studium wykonalności dla połączenia Odra-Dunaj-Łaba. Przewidywany termin wykonania powyższego dokumentu to początek II połowy maja br. Dopiero jego dokładna analiza umożliwi określenie potencjalnych miejsc połączenia Odra-Dunaj-Łaba na terenie Polski bądź potwierdzenie opłacalności miejsca zaproponowanego przez Czechów. Następnie, Zarząd wykona wstępną koncepcję hydrotechniczną przedstawiającą między innymi sposób realizacji piętrzeń, które zostały określone w modelu numerycznego. Dopiero po zrealizowaniu powyższych prac rozpocznie się etap dotyczący uwarunkowań środowiskowych, tj. procedurę oddziaływania na środowisko modernizacji ODW. Tym samym zakończą się prace w ramach komponentu hydrotechnicznego. W przypadku drugiego komponentu programu – analizę gospodarczą, Pan Żukowski poinformował zebranych, że na chwilę obecną wykonywana jest analiza transportowa. Pan Żukowski poinformował również, że MG MiŻS otrzymało wsparcie z Komisji Europejskiej z Programu Wsparcie Reform Strukturalnych co umożliwi rozpoczęcie procedury przygotowania przetargu na Analizę kosztów i korzyści z Odrzańskiej Drogi Wodnej. Dodatkowo Pan Żukowski poinformował, że jeszcze w tym roku resort zamierza dokonać rozpoznania dostępnych dokumentów dotyczących Kanału Śląskiego. Resort planuje również zorganizować konferencję ws. Kanału Śląskiego w I kwartale przyszłego roku. Dodatkowo zaprosił również zebranych na Kongres Żeglugi, który odbędzie się 20 września br. w Opolu. Następnie głos zabrała Pani Gabriela Tomik Pełnomocnik

Ministerstwa ds. współpracy z samorządem terytorialnym w zakresie rozwoju śródlądowych dróg wodnych, która omówiła komponent społeczny projektu modernizacji ODW. Poinformowała zebranych, że na chwilę obecną konsultowane są wyniki modelowania Odry granicznej tj. od ujścia Nysy Łużyckiej do Widuchowej.

Następnie głos zabrał Dyrektor UŻŚ we Wrocławiu Jan Pyś, który poinformował uczestników spotkania o nadchodzących wydarzeniach dot. żeglugi śródlądowej, tj.:

- 28 maja br. - otwarcie śluzy na stopniu wodnym Malczyce,
- 29 maja br. - Forum Odrzańskie w Bohuminie,
- w przyszłym roku - obchody Międzynarodowego Roku Odry.

Następnie Dyrektor UŻŚ Jan Pyś przekazał treść stanowiska Zespołów ds. Żeglugi na Odrze przy Wojewodzie Dolnośląskim i Opolskim dot. spraw środowiskowych w żegludze śródlądowej. Tym samym nawiązał do głównego tematu spotkania - *Uwarunkowania środowiskowe w żegludze śródlądowej*. W swojej wypowiedzi przedstawił pojawiające się uwagi dot. planów modernizacji śródlądowych dróg wodnych w Polsce jak również kwestie, jakie chciałby poruszyć w ramach spotkania. Są to:

- przyczyny konfliktu z ekologami,
- konieczność zachowania wielofunkcyjności zbiorników retencyjnych – nie traktowanie ich jedynie jako miejsc bytowania fauny i flory,
- utrzymanie szlaku żeglownego a wymogi ochrony środowiska,
- budowa stopni wodnych a uwarunkowania środowiskowe,
- inwestycje realizowane na obszarze Natura 2000.

Głos zabrał również Pan Mirosław Wiatkowski – przedstawiciel Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu, który zaprosił w imieniu rektora Uczelni, Rektora Politechniki Wrocławskiej oraz władz Wrocławia na konferencję pn. „Przyrodnicze, techniczne i gospodarcze aspekty rozwoju Odrzańskiej Drogi Wodnej”, która odbędzie się 14 czerwca br. we Wrocławiu. On również zwrócił uwagę na konieczność pogodzenia interesów zarówno ze sfery gospodarczej, jak również z obszaru ochrony środowiska. W odpowiedzi, głos zabrał przedstawiciel Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska – Pan Rafał Klodek, który zwrócił uwagę, że nie ma zakazu realizacji inwestycji na obszarach chronionych, w szczególności na obszarach Natura 2000. Jedynie należy mieć na uwadze, że w sytuacji prowadzenia inwestycji na tego rodzaju obszarach konieczne jest przeprowadzenie procedury oddziaływania na środowisko planowanego przedsięwzięcia i tym samym określenie środowiskowych uwarunkowań jego realizacji, tak wszelkie prace realizowane były zgodnie z przepisami z zakresu ochrony środowiska. Tym samym zwrócił się z prośbą, aby nie traktować obszarów Natura 2000 jako bariery w rozwoju gospodarczym kraju, a jako możliwość pogodzenia interesów podmiotów zainteresowanych inwestycjami i podmiotów zajmującymi się ochroną przyrody. Zwrócił uwagę, że przepisy prawa nie wykluczają realizacji inwestycji na obszarach chronionych, jedynie pokazują w jaki sposób należy je prowadzić aby nie doprowadzić do degradacji środowiska naturalnego (m.in. prowadzenie prac w określonych miesiącach, kompensacje przyrodnicze). Stanowisko to poparł również Pan Waldemar Szendera – z wykształcenia przyrodnik. Następnie głos zabrał Pan Aleksander Wolski z Górnośląskiej Wyższej Szkoły Handlowej, który zwrócił uwagę, że w Polsce nie ma „kultury rzeki” - obecnie większość społeczeństwa identyfikuje rzekę jako znacznie zanieczyszczony ciek oraz potencjalne zagrożenie powodziowe.

Nie jest również prowadzona edukacja ekologiczna nt. rzek w Polsce. Jego zdaniem, mając na uwadze plany rozwoju transportu śródlądowego w Polsce, w społeczeństwie należy propagować prowadzenie działalności na obszarach nadrzecznych oraz na samej rzece, tak aby na nowo przywrócić i rozwinąć „kulturę rzeki”. W nawiązaniu do tego, głos zabrał Łukasz Kasztelowicz - przedstawiciel Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu, który poinformował, że możliwe jest uzyskanie dofinansowania (do 90%) szkoleń, akcji dot. edukacji ekologicznej (m.in. w zakresie gospodarki wodnej i żeglugi śródlądowej). Zaznaczył tym samym, że możliwe jest uzyskanie dofinansowania do akcji promocyjnej i edukacyjnej skierowanej do potencjalnych kandydatów Technikum Żeglugi Śródlądowej we Wrocławiu, jak również środowisk pośrednio bądź bezpośrednio związanych z żeglugą śródlądową. Głos w rozmowie zabrał również Pan Czesław Szarek – Prezes Stowarzyszenia *Rada Kapitanów Żeglugi Śródlądowej*, który wyraził zainteresowanie możliwością dofinansowania o którym wspomniał Pan Kasztelowicz. Dodatkowo zwrócił uwagę na konieczność regularnego wykonywania prac utrzymaniowych ODW oraz prac odtworzeniowych w odniesieniu do pól międzyostrogowych co przyczyni się do zarówno do poprawy warunków nawigacyjnych, jak również do poprawy retencji korytowej. Zwrócił również uwagę na prowadzenie nieracjonalnej gospodarki wodą na zbiornikach retencyjnych. Udział w dyskusji wzięli również Pan Bartłomiej Pietruszewski – przedstawiciel Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu, który poinformował o aktualnym stanie prac na stopniu wodnym Malczyce. Potwierdził również konieczność wykonania prac utrzymaniowych i odtworzeniowych na ODW w celu poprawy warunków nawigacyjnych na ODW. Pan Pietruszewski poinformował również, że na chwilę obecną prowadzone są rozmowy ws. wprowadzenia zmian w umowie zawartej z Niemcami w sprawie wspólnego uregulowania Odry granicznej tak, aby w wyniku prac ODW spełniała parametry eksploatacyjne dla klasy międzynarodowej a nie III klasy żeglowności. Udział w dyskusji wzięli również Pan Piotr Maryński – Członek Rady Miejskiej Wrocławia, który podkreślił, że transport wodny jest najbardziej przyjaznym środowisku rodzajem transportu, dlatego też należy dokonać wszelkich starań aby przywrócić żeglugę na Odrze. Głos zabrała również Pani Joanna Przybyszewska z Urzędu Marszałkowskiego, która zwróciła uwagę, że obecnie prowadzonych jest coraz więcej projektów związanych w sposób pośredni bądź bezpośredni z Odra, np. trasa rowerowa *Blue Velo*. Dodatkowo zaprosiła również zebranych na III Sejmik Odrzański, który odbędzie 6 czerwca we Wrocławiu. Udział w dyskusji wzięli również Pan Paweł Zapart – Dyrektor Technikum Żeglugi Śródlądowej we Wrocławiu, który poinformował zebranych o stanie zaawansowania prac związanych z organizacją szkoły. Zwrócił uwagę, że przyszli uczniowie technikum poza wiedzą dot. żeglugi śródlądowej zdobędą również informacje nt. ochrony środowiska i dbania o rzekę.

Podsumowując spotkanie, Dyrektor UŻŚ Jan Pyś jeszcze raz podkreślił konieczność prowadzenia inwestycji na drogach wodnych i jak również bieżącego utrzymania szlaków żeglownych zgodnie z przepisami ochrony środowiska.

Na tym notatkę zakończono.

Sporządziła: Ewa Juszczyk